

пусти мѣста. Извори-тѣ на свободния народенъ трудъ заскоро пресѣхвали; робове-тѣ работили лошо и като отъ нѣмай-къдѣ. Заедно съ глада, развивали се и болести — епидемии; хиляди-хиляди хора умирали; и земи-тѣ што представляли стария исторически свѣтъ, обръщали се на безплодни пустини; а въ срѣдѣ тѣзи пустини, като на пукъ на сичка-та политическа мждрость на Римлени-тѣ, издигали се пространни и великолѣпни градове, препълнени съ гладенъ простъ народъ и съ побѣсенели отъ развратъ и поквареностъ милионисти.

При таквизи условия цивилизация-та не можала никъкъ да напръдва, нитò пакъ имала какъвъ-годѣ излѣзъ, понеже било невъзможно да се направи единъ такъвзи превратъ, който да е въ състояние да унищожи тази дагубна система, по която правителство-то и чиновници-тѣ досущъ събличчали и оголвали народа. Едно, че нѣмало хора за тая работа, а друго, че долния класъ билъ много разваленъ отъ безплатни-тѣ циркуси и хлѣбъ; та за туй не било възможно да се надѣва човѣкъ за нѣкакво сериозно въспротивление. История-та на Гракхи-тѣ дава ни най-добъръ примѣръ на това. Отъ времена-та на Гракхи-тѣ че до образуване-то на империя-та и отъ империя-та до нейно-то падане, сичко отивало отъ зло на по-зло и сѣко идуште поколение било все по-глушаво и по-подло. Отъ хора притиснати и развалени, отъ римско-то управление, отъ роби-тѣ и господари-тѣ, отъ патрони-тѣ и кленти-тѣ, отъ гладиятори-тѣ (пехливани) и бездѣлни-тѣ любители на циркуза — отъ сички тѣзи про-